

«ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌԲԸ»
ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ
ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

“АРМЯНСКАЯ ДИАСПОРА
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ”
МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ
СБОРНИК ДОКЛАДОВ

“THE ARMENIAN DIASPORA
IN THE RUSSIAN FEDERATION”
INTERNATIONAL ACADEMIC CONFERENCE
COLLECTION OF PAPERS

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

աջակցությամբ՝
ԳԱՆՈՒՍԻ ԿԻԼՊԵՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԲԱԺՆԻ

«ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԸ»

*Միջազգային գիտաժողով
Զեկուցումների ժողովածու*

«АРМЯНСКАЯ ДИАСПОРА
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ»

*Международная научная конференция
Сборник докладов*

«THE ARMENIAN DIASPORA
IN THE RUSSIAN FEDERATION»

*International academic conference
Collection of papers*

13-14. X. 2016

Երևան-2018

ՀՏԴ 93/94:06
ԳՄԴ 63.3
Ռ 950

Ռուսաստանի Դաշնության հայկական սփյուռքը:
Ռ 950 Միջազգային գիտաժողով:
Ջեկուցումների ժղվ.-Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2018.-425 էջ:

Ժողովածուն ընդգրկում է 2016 թ. հոկտեմբերի 13-14-ը Երևանում անցկացված «Ռուսաստանի Դաշնության հայկական սփյուռքը» միջազգային գիտաժողովի զեկուցումները:

ՀՏԴ 93/94:06
ԳՄԴ 63.3

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔԵՐ

ПРИВЕТСТВИЯ/ WELCOME SPEECHES

Երեվանի ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՌԵԿՏՈՐ ԱՐԱՄ ՍԻՄՈՆՅԱՆԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔԸ	4
ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻԼՊԷՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԲԱԺՆԻ ՏՆՕՐԵՆ ՌԱԶՄԻԿ ՓԱՆՈՍՅԱՆԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔԸ	6

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ОБЩИЕ ДОКЛАДЫ/GENERAL REPORTS

Խաչիկ Թեղեղյան, ՌՈՒՍԱՀԱՅ ՆՈՐ ՍՓՅՈՒՌՔԻ ԿԱԶՄԱՎՈՐՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՍՓՅՈՒՌՔԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱՆԿՅՈՒՆԻՑ	9
Անդրանիկ Տադևեան, ԲՆՈՒԹԱԳՐԱԿԱՆ ԳԻԾԵՐ՝ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՅՕՃԱԽԻՆ ՄԱՍԻՆ (ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱԿՆԱՐԿ)	23
Александр Корнилов, СОХРАНЕНИЕ ИДЕНТИЧНОСТИ РОССИЙСКИХ АРМЯН: ПРИОРИТЕТНЫЕ ПРОЕКТЫ	32
Сергей Суций, АРМЯНЕ РОССИИ - ГЕОДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ТЕНДЕНЦИИ ПРОШЛОГО И СОВРЕМЕННЫЕ РЕАЛИИ	40
Հարություն Մարության, ՀԱՅ ԻՆՔՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ՍՓՅՈՒՌՔԻ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐՈՒՄ XXI ԴԱՐԱՍԿԶԲԻՆ	65
Левон Батиев, «СТАРАЯ» ДИАСПОРА И «НОВЫЕ» АРМЯНЕ	78
Հովհաննես Ալեքսանյան, ՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ԶԱՆԳՎԱԾԱՅԻՆ ՄԻԳՐԱՑԻԱՆ ՈՂ. ԹՎԱՔԱՆԱԿՆ ՈՒ ՏԵՂԱԲԱՇԽՈՒՄԸ 1989-2002 ԹԹ.	95

ՈՂ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐՆ ԱՐԴԻ ՓՈՒԼՈՒՄ АРМЯНСКИЕ ОБЩИНЫ РФ В СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ THE RF ARMENIAN COMMUNITIES IN THE MODERN ERA

Олег Габриелян, АРМЯНСКАЯ ОБЩИНА КРЫМА: СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ	108
Владимир Васильев, АРМЯНСКАЯ ДИАСПОРА ЧУВАШСКОЙ РЕСПУБЛИКИ	132
Արման Եղիազարյան, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ-ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԻՆՔՆԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՈՂ-ՈՒՄ	137
Էդուարդ Զոհրաբյան, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԸ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ. ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐ, ՄԻՏՈՒՄՆԵՐ	150

Тигран Тавадьян, СМИ АРМЯНСКОЙ ДИАСПОРЫ РФ: ОРГАНИЗАЦИОННАЯ СТРУКТУРА И РОЛЬ В ОБЩИННОЙ ЖИЗНИ.....	162
--	-----

ՈՂ ՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ԻՆՔՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅԵՐ
 ВОПРОСЫ ИДЕНТИЧНОСТИ АРМЯН РФ
 ISSUES OF IDENTITY AMONG THE RF ARMENIANS

Нона Шахназарян, СОЦИАЛЬНЫЕ ГРАНИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ИНТЕГРАЦИИ В ПОСТ-СОВЕТСКОЙ РОССИИ: НА ПРИМЕРЕ РУССКОГОВОРЯЩИХ АРМЯН- МИГРАНТОВ ИЗ АЗЕРБАЙДЖАНА (1990-2016 ГГ)	172
---	-----

Михаил Кузуб, КУЛЬТУРНЫЙ ФЕНОМЕН АМШЕНСКИХ АРМЯН ПРИЧЕРНОМОРЬЯ РОССИИ: МЕЖДУ ТРАДИЦИЕЙ И АССИМИЛЯЦИЕЙ	201
---	-----

Екатерина Роева, СОХРАНЕНИЕ ЭЛЕМЕНТОВ НАЦИОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЙ ТРАДИЦИИ В СЕМЕЙНОМ ВОСПИТАНИИ ДЕТЕЙ В АРМЯНСКОЙ ДИАСПОРЕ МОСКВЫ В НАЧАЛЕ XXI ВЕКА.....	211
---	-----

Арусяк Агабабян, «ИГРЫ ПАМЯТИ» ИЛИ «О ГЕНОЦИДАЛЬНОСТИ СВОЕЙ Я ВСЕМУ МИРУ РАССКАЖУ»: РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ ПРОБЛЕМЫ ГЕНОЦИДА АРМЯН В ОСМАНСКОЙ ИМПЕРИИ СОВРЕМЕННЫМИ АРМЯНСКИМИ ГРУППАМИ - ПРЕДСТАВИТЕЛЯМИ АРМЯНСКОЙ ОБЩИНЫ КРАСНОДАРА	220
---	-----

Նորայր Պողոսյան, Մարիանա Բոցինյան, ՉԱԹԸՐԻ ԵՎ ՇՐՋԱՇԱ ԲՆԱՇԱՇԱՅՐԵՐԻ ՀԱՅԵՐԻ ԲԱՐԲԱՆԸ ՈՒ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ	238
--	-----

Ирина Маркезини, О РАЗВИТИИ СОВРЕМЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ В ПОСТСОВЕТСКОМ ПРОСТРАНСТВЕ: АРМЯНСКАЯ РУССКОЯЗЫЧНАЯ ЛИТЕРАТУРА	251
---	-----

Степан Степанянц, СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ АРМЯНСТВА РОССИИ И ЕГО ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В НАПРАВЛЕНИИ НАЦИОНАЛЬНОГО САМОСОХРАНЕНИЯ	256
--	-----

ՈՂ ՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ԿՐԴՆԱԿԱՆ ԵՎ ԿՐԹԱՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ
 ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
 АРМЯНСКИЕ РЕЛИГИОЗНЫЕ, ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ И
 КУЛЬТУРНЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ РФ
 ARMENIAN RELIGIOUS, EDUCATIONAL AND CULTURAL
 ORGANIZATIONS OF THE RF

Валерий Тунян, ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ АРМЯНСКИХ ЕПАРХИЙ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ. НАЧАЛО XXI В.....	259
---	-----

Виктор Акопян, ПРОБЛЕМЫ АРМЯНСКОЙ АПОСТОЛЬСКОЙ ЦЕРКВИ НА СЕВЕРНОМ КАВКАЗЕ: ПРОШЛОЕ И НАСТОЯЩЕЕ.....	274
--	-----

Айк Мартиросян, АРМЯНСКАЯ АПОСТОЛЬСКАЯ ЦЕРКОВЬ И ДРУГИЕ АРМЯНСКИЕ РЕЛИГИОЗНЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ МОСКВЫ	289
Նառա Վարդանյան, ԼԻՊԵՑԿԻ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԿՐԹԱՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿՅԱՆՔԸ	305
Виктор Акопян, ВОПРОС О СТАТУСЕ НАХИЧЕВАНИ-НА- ДОНУ В 1920-е гг.	311
Հովհաննես Ալեքսանյան, ՄՈՍԿՎԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ-ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ 1988-2000 թթ.	330
Վահրամ Հովյան, ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ՆԵՐՈՒԺԸ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ՈԼՈՐՏՈՒՄ	341
Աշոտ Ավետիսյան, ՌԴ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ. ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԴԻՎԱՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԴԵՐԸ ԻՆՔՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԿՅԱՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՄԵԶ.	357
Նազիկ Գաբրիելյան, ՍԱՆԿՏ-ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԵՐԸ ԷԹՆԻԿ ԻՆՔՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԵՎ ՓՈԽԱՆՑՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ	363
Армине Мартиросян, АСПЕКТЫ ИЗУЧЕНИЯ АРМЯНСКОГО ЯЗЫКА, КАК ИНОСТРАННОГО	372
Юлия Герасимова, ДОКУМЕНТЫ ЦЕНТРАЛЬНОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО АРХИВА МОСКОВСКОЙ ОБЛАСТИ ОБ АРМЯНАХ – ПОЛИТИЧЕСКИХ, ГОСУДАРСТВЕННЫХ, ВОЕННЫХ И ХОЗЯЙСТВЕННЫХ ДЕЯТЕЛЯХ РОССИИ.	381
Бурастан Зулумян, АРМЕНОВЕДЕНИЕ В РОССИИ СЕГОДНЯ: ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ	391

ՌԴ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԻ ԿԱՊԵՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԵՏ
СВЯЗИ АРМЯНСКОЙ ДИАСПОРЫ РФ С РОДИНОЙ
RELATIONS OF THE RF ARMENIAN DIASPORA WITH THE
HOMELAND

Էդիկ Մինասյան, ՌԴ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԻ ԴԵՐԸ ՀՀ-ՌԴ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ	397
Ашот Карапетян, СОВРЕМЕННАЯ АРМЯНСКАЯ ДИАСПОРА РФ И ЕЕ РОЛЬ В ДВУСТОРОННИХ ОТНОШЕНИЯХ МЕЖДУ РА И РФ	407
Հայկանուշ Զոքանյան, ՀՀ-ՌԴ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԻԳՐԱՑԻՈՆ ՏԵՂԱՇԱՐԺԵՐԻ ՀԱՄԱՏԵՔՍՏՈՒՄ	415

«ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԸ»

*Միջազգային գիտաժողով
Ջեկուցումների ժողովածու*

«АРМЯНСКАЯ ДИАСПОРА РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ»

*Международная научная конференция
Сборник докладов*

«THE ARMENIAN DIASPORA IN THE RUSSIAN FEDERATION»

*International academic conference
Collection of papers*

Խմբագիր՝ Արման Եղիազարյան
Սրբագրումը՝ Դիաննա Դավթյանի

Հասցեն՝ 0025, Երևան, Ալեք Մանուկյան 1
Адрес: 0025, Ереван, Алека Манукяна 1
Address: 0025, Yerevan, 1 Alex Manoogian